ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ
των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του «Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Π.67
2Η ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
«ΙΝΝΟΛΑΝΤ ΕΠΕ - ΑΠΟΨΗ ΑΕ»

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕ - ΙΝΝΟΛΑΝΤ ΕΠΕ
Πανεπιστημίου 56, 106 78 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210-6995053
fax: 210-6995098
Email: info@innoland.gr

ΑΠΟΨΗ Υπηρεσίες Πληροφορικής Συμβουλευτικής και Εκπαίδευσης Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΝΤ/ΡΧΟΥ Π/Ν Π. ΒΛΑΧΑΚΟΥ 38-40
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τ.Κ. 18545
τηλ.: 210-4629300
fax: 210-4619565
Email: info@apopsinet.gr

Παραδοτέο	**Π.67 – 2Η ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ**
Κωδικός Έργου	ΟΠΣ 5010638
Τίτλος Έργου	Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
Αρ. Σύμβασης	19SYMV004757378 2019-04-09 & 21SYMV008782041 2021-06-17
Κύριος Έργου	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Περιγραφή	Σύσταση και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜ ΔΑΑΕ).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
1η	08-10-2021	-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Μηχανισμός – Δίκτυο – Δημοσιότητα 1
2. Επισκόπηση της γυναικείας απασχόλησης στη χώρα και την ΠΚΜ 2
3. Τάσεις στην αγορά εργασίας της ΠΚΜ 7
   3.1. Δημογραφικό και Οικονομικό Προφίλ της ΠΚΜ 7
   3.2. Παραγωγικό Προφίλ της ΠΚΜ 8
   3.3. Η Αγορά Εργασίας της ΠΚΜ 12
4. Η 1η Έρευνα Εργοδοτών για την Απασχόληση 14
5. Έρευνα Εργαζομένων για την Απασχόληση 17

1. Μηχανισμός – Δίκτυο – Δημοσιότητα

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ), στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020, υλοποιεί το έργο: «Περιφερειακός Μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας», με χρηματοδότηση της Ε.Ε., και αντικείμενο τη σύσταση και λειτουργία ενός περιφερειακού μηχανισμού, συμπληρωματικού στην υφιστάμενη αντίστοιχη εθνική δομή, που διαχειρίζεται το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου δυναμικού (ΕΙΕΑΔ). Ο Μηχανισμός αυτός θα συλλέγει και θα αναλύει στοιχεία για την απασχόληση, την ανεργία και την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή ευθύνης της ΠΚΜ, με στόχο να υποστηρίξει τους αιρετούς άρχοντες και τα αρμόδια περιφερειακά όργανα στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των κατάλληλων μέτρων πολιτικής για την καταπολέμηση της ανεργίας σε τοπικό επίπεδο, μέσω της τόνωσης της απασχόλησης και της δημιουργίας καλά αμειβομένων νέων θέσεων εργασίας.

Βασική προϋπόθεση για την ουσιαστική και αποτελεσματική ενημέρωση και λειτουργία του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της ΠΚΜ αποτελεί η παράλληλη οργάνωση ενός Δικτύου Φορέων υποστήριξης και ανταλλαγής πληροφοριών, συγκροτούμενου από πανελλαδικούς φορείς, όπως η ΓΣΕΒΕΕ, η ΓΣΕΕ, η ΕΣΕΕ κ.ά. και τοπικούς φορείς μεταξύ των οποίων τα Επιμελητήρια, οι Εμπορικοί Σύλλογοι, οι Συνεταιρισμοί κ.ά. των επτά Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΚΜ. Η στενή συνεργασία με τα μέλη του δικτύου θα συμβάλει στον ορθολογικό σχεδιασμό των πρωτογενών ερευνών πεδίου αλλά και στην εκπόνηση δευτερογενών ερευνών μέσω της αξιοποίησης δεδομένων που βρίσκονται στη διάθεση των φορέων.

Επιπλέον, ο ΜΔΑΑΕ παράγει 3μηνιαίες εκθέσεις, που καταγράφουν και αξιολογούν τάσεις και προοπτικές για την απασχόληση, χρησιμοποιώντας αξιόπιστες πηγές (ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΙΕΑΔ) και τις αποστέλλει ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη του Δικτύου Φορέων, ενώ αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του, σε συνοπτική μορφή.

Η Ιστοσελίδα του Μηχανισμού (www.pmdaae-pkm.gr) εμπλουτίζεται συνεχώς με όλες τις δραστηριότητες του, όπως συνοπτικές εκθέσεις, μελέτες, ερευνητικό έργο και δελτία τύπου, καθώς και με συνοπτικές παρουσιάσεις ερευνών, μελετών και εκθέσεων φορέων μελών του δικτύου και άλλων έγκυρων οργανισμών, οι οποίες σχετίζονται με την απασχόληση και τις προοπτικές της, με στόχο να συνδράμει στη διάχυση της πληροφόρησης σε θεσμικούς φορείς, επιστήμονες, επιχειρηματίες, εργαζόμενους και στο ευρύτερο κοινό.

2. Επισκόπηση της γυναικείας απασχόλησης στη χώρα και την ΠΚΜ

Μέσα στο πνεύμα της αποστολής του, ο ΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ εξετάζει διεξοδικά διάφορες πτυχές της απασχόλησης, αξιοποιώντας τις πλέον έγκυρες δευτερογενείς πηγές, εθνικές και διεθνείς. Πέρυσι η έρευνα δευτερογενών πηγών εστίασε στο πολυσύνθετο ζήτημα των δεξιοτήτων, ενώ η φετινή εξετάζει το ευρύ πεδίο της γυναικείας απασχόλησης και των έμφυλων ανισοτήτων και διακρίσεων.

Η Ελλάδα ακολουθεί όλους τους στρατηγικούς άξονες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων και τις επιταγές της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), τα οποία αποτυπώνονται και στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025. Ωστόσο η χώρα μας βαθμολογείται αρκετά χαμηλά στα επίπεδα του χρόνου απασχόλησης, των αποδοχών, της συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων, τη συμμετοχή στη διακυβέρνηση, και της ισορροπίας εργασίας-ζωής των γυναικών. Η δε επιβράδυνση της οικονομίας με την χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, σε συνδυασμό με την επέλαση της αυτοματοποίησης και της πανδημίας του COVID 19, έχουν αυξήσει τον κίνδυνο μείωσης της αποτελεσματικότητας των προηγούμενων ενωσιακών πρωτοβουλιών.

Σε γενικές γραμμές, οι μετρήσεις για την ποιότητα της εργασίας δεν φαίνεται να διαφέρουν πολύ μεταξύ ανδρών και γυναικών στα κράτη του δυτικού κόσμου. Ωστόσο, **σημαντικές διαφορές διακρίνονται σε διάφορα επιμέρους σημεία, θέτοντας συχνά τις γυναίκες σε σχετικά χειρότερη θέση.** Οι άντρες τείνουν να λαμβάνουν λιγότερη υποστήριξη από συναδέλφους και διευθυντές, ενώ οι γυναίκες είναι περισσότερο εκτεθειμένες σε δυσμενείς κοινωνικές συμπεριφορές. Οι προοπτικές σταδιοδρομίας είναι ελαφρώς καλύτερες συνολικά για τους άνδρες, αν και οι καλύτερες θέσεις συχνά καταλαμβάνονται από γυναίκες επαγγελματίες των επιχειρήσεων και των επιστημών. Επαγγέλματα που σχετίζονται με την υγεία και τη φροντίδα (επαγγέλματα όπου κυριαρχούν οι γυναίκες) αποδίδουν σχετικά χαμηλά, όσον αφορά πολλές διαστάσεις της ποιότητας εργασίας.

Σε περιφέρειες με χαμηλό ποσοστό απασχόλησης, το χάσμα μεταξύ ποσοστού απασχόλησης γυναικών και ανδρών είναι μεγαλύτερο. Σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, οι γυναίκες είναι λιγότερο πιθανό να εργαστούν, έχουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο και είναι επίσης σε μειονεκτική θέση όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Οι πολιτικές θέσεις σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές κατέχονται κυρίως από άνδρες. Αυτό σημαίνει ότι οι γυναικείες απόψεις είναι λιγότερο πιθανό να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό κρατικών πολιτικών. Συνολικά, **τα επιτεύγματα των γυναικών είναι υψηλότερα σε περιφέρειες με υψηλό ΑΕΠ κατά κεφαλή. Οι περιφέρειες πρωτευουσών είναι συνήθως οι πιο ανεπτυγμένες ανά χώρα και έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό πολιτικών θέσεων.** Οι γυναίκες τείνουν να αποδίδουν καλύτερα σε αυτές τις περιφέρειες όσον αφορά την Εργασία και τα Χρήματα, τη Γνώση και τη Δύναμη, αλλά τείνουν να αισθάνονται λιγότερο ασφαλείς. Το χάσμα μεταξύ των φύλων στην οικονομική συμμετοχή και στην αναζήτηση

ευκαιριών παραμένει μεγάλο. Η αργή πρόοδος είναι αποτέλεσμα δύο αντίθετων τάσεων. Από τη μία πλευρά, το ποσοστό γυναικών μεταξύ ειδικευμένων επαγγελματιών συνεχίζει να

αυξάνεται, όπως και η πρόοδος προς τη μισθολογική ισότητα, αν και με βραδύτερο ρυθμό. Από την άλλη πλευρά, οι συνολικές ανισότητες εισοδήματος εξακολουθούν να γεφυρώνονται μόνο εν μέρει, και παρατηρείται επίμονη έλλειψη γυναικών σε διευθυντικές θέσεις, με τις γυναίκες να αντιπροσωπεύουν μόλις το 27% του συνόλου.

Η σύνθεση του νοικοκυριού μίας εργαζόμενης μπορεί επίσης να παίξει ρόλο στον καθορισμό των συνθηκών εργασίας και της ποιότητάς της. Από την άποψη αυτή, η διαθεσιμότητα δημόσιας μέριμνας -κυρίως προσχολικής- για τα παιδιά είναι απαραίτητη για να επιτρέψει στις γυναίκες να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας. Η προσχολική εκπαίδευση βελτιώνει επίσης την μετέπειτα εκπαιδευτική επιτυχία, ειδικά στην περίπτωση παιδιών με μειονεκτική καταγωγή. Είναι θετική λοιπόν και για τις μητέρες, και για την πρόοδο των παιδιών τους. Μόνοι γονείς, ιδιαίτερα μητέρες, είναι επίσης πιο πιθανό να δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στις επαγγελματικές απαιτήσεις: σε ευρωπαϊκό επίπεδο, 1 στις 10 ανύπαντρες εργαζόμενες μητέρες αναφέρουν «μεγάλη δυσκολία» στο να τα βγάλουν πέρα. Οι καλές προοπτικές για εξέλιξη της σταδιοδρομίας έχουν αυξηθεί σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, αλλά εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλές για άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών-ιδιαίτερα για γυναίκες. Αυτό πρέπει να αποτελέσει επείγον ζήτημα για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, όσον αφορά τη βιωσιμότητα της εργασίας.

Σημειώνεται ότι οι σταδιοδρομίες συχνά καθορίζονται από τις εκπαιδευτικές επιλογές που έγιναν αρκετά νωρίς στη ζωή. Σε φθίνουσα πορεία, μόνο το 17% των αποφοίτων πληροφορικής (από επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, και από τριτοβάθμιες σπουδές) στην ΕΕ ήταν γυναίκες κατά την περίοδο 2013-2015. Αξίζει να σημειωθεί ότι περισσότερες γυναίκες επιλέγουν τις σπουδές θετικών επιστημών (Science-Technology-Engineering-Mathematics, STEM) και στη συνέχεια απασχολούνται σε σχετικούς τομείς σε μη ανεπτυγμένες περιφέρειες . Η εξήγηση είναι ότι σ**τις περιοχές όπου είναι πιο δύσκολο για τις γυναίκες να βρουν δουλειά, αυτές τείνουν να επιλέγουν περισσότερη εκπαίδευση και θέσεις εργασίας STEM. Σε περιοχές όπου οι γυναίκες αντιμετωπίζουν μικρότερες δυσκολίες, περισσότερες γυναίκες τείνουν να προτιμούν πτυχία και δουλειές εκτός των ανδροκρατούμενων θετικών επιστημών.** Το γεγονός ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται μεταξύ των ειδικών του κλάδου Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελεί μέρος μιας γενικότερης τάσης διαχωρισμού των φύλων στην αγορά εργασίας -την υπερσυγκέντρωση ενός φύλου σε ορισμένους τομείς και επαγγέλματα. Από τα 20 επικρατέστερα επαγγέλματα στην ΕΕ, μόνο πέντε διαθέτουν ισορροπημένο εργατικό δυναμικό, με τις γυναίκες να υστερούν σε τομείς όπως η μηχανική και η τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένων των αντικειμένων ΤΠΕ, αλλά να κυριαρχούν σε άλλα, όπως η διδασκαλία και η παροχή φροντίδας.

Υπάρχουν πολλές πιθανές ερμηνείες γιατί ο διαχωρισμός των φύλων συνεχίζεται, ωστόσο, οι όποιες επιλογές των γυναικών εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από στερεότυπα φύλου και από διαθέσιμες δομές διαγενεακής και παιδικής μέριμνας. Όπως φαίνεται από τον Δείκτη Ισότητας των Φύλων του EIGE (European Institute for Gender Equality-Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων), **εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλο χάσμα μεταξύ των φύλων στον καταμερισμό της φροντίδας και των οικογενειακών ευθυνών στην ΕΕ.** Ταυτόχρονα, η συμπεριφορά των εργοδοτών δημιουργεί και διατηρεί τον διαχωρισμό των φύλων μέσω πρακτικών πρόσληψης και εργασίας που μπορεί να αποκλείσουν γυναίκες (ή ακόμη και άνδρες) από εργασίες ή καθήκοντα με μεγάλη επίδραση στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

Με βάση τα διεθνώς διαθέσιμα στοιχεία, διαπιστώνεται ότι ο κύριος όγκος απασχόλησης των γυναικών συγκεντρώνεται σε κλάδους δραστηριότητας που διατρέχουν -σύμφωνα με τις έως σήμερα εκτιμήσεις- μικρό κίνδυνο οι θέσεις εργασίας να αντικατασταθούν πλήρως λόγω ψηφιοποίησης. Επιπρόσθετα, **ο γυναικείος πληθυσμός ειδικά στην Ελλάδα αποκτά ολοένα και υψηλότερα ακαδημαϊκά προσόντα, γεγονός που συμβάλλει και στη διεκδίκηση περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.** Ειδικότερα, όσον αφορά το μέλλον της εργασίας των γυναικών και τον κίνδυνο αυτοματοποίησης, το EIGE σημειώνει ότι σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες από τους άνδρες στο να χάσουν τις θέσεις εργασίας τους, ενώ σε άλλες όπως η Ελλάδα, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες φαίνεται να παρουσιάζουν τις ίδιες πιθανότητες.

Ειδικά όσον αφορά την Πανδημία, οι προβλέψεις υποδηλώνουν ότι παγκοσμίως το 5% του συνόλου των απασχολούμενων γυναικών έχασαν τη δουλειά τους, σε σύγκριση με το 3,9% των ανδρών, με τις μετρήσεις του Eurofound για την Ελλάδα να είναι αντίστροφες (~4% των γυναικών έναντι ~6% των ανδρών). Ενώ δραστηριότητες όπως το λογισμικό και οι υπηρεσίες πληροφορικής, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η παροχή υγείας και η μεταποίηση εξισορροπούν αυτήν την τάση, εκεί όπου καταγράφεται πιο σοβαρή καταστροφή θέσεων εργασίας είναι οικονομικές δραστηριότητες με μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών, όπως οι λιανικές πωλήσεις, οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και τα ΜΜΕ. Επιπλέον στοιχεία από τον Ιανουάριο του 2021 (περίοδος Πανδημίας) δείχνουν ότι η αύξηση της απασχόλησης -αμειβόμενης και απλήρωτης- σε διπλή βάρδια εργασίας, συνδυασμένη με την αναστολή λειτουργίας σχολείων και δομών παροχής φροντίδας, συνέβαλαν σε αύξηση του στρες γύρω από την εργασιακή ασφάλεια και σε δυσκολία διατήρησης της ισορροπίας εργασίας-ζωής για εργαζόμενες μητέρες. **Οι ελαστικές μορφές απασχόλησης, σε συνδυασμό με την μερική απασχόληση και την κινητικότητα της εργασίας, διαδραματίζουν ήδη καθοριστικό ρόλο στην αγορά εργασίας, με τη διάδοση τους στην Ελλάδα να είναι ιδιαίτερα έντονη, και την προτίμηση τους από τις γυναίκες απολύτως σαφή.** Παράλληλα, τα διαθέσιμα στοιχεία φανερώνουν ότι παγκοσμίως οι έμφυλες μισθολογικές διαφορές παρουσιάζουν αύξηση, τουλάχιστον ως συνέπεια της Πανδημίας, με τις προοπτικές να είναι αδιευκρίνιστες.

Δεδομένης της πρόσθετης πίεσης που άσκησε ο COVID 19, υπάρχει η ανάγκη να γεφυρωθεί το έμφυλο χάσμα για έναν ακόμη πολύ πρακτικό λόγ: το εντεινόμενο δημογραφικό πρόβλημα. Πρόσφατα δόθηκαν στη δημοσιότητα (Καθημερινή 2/10/2021) εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ, οι οποίες αναφέρονται σε μείωση πληθυσμού κατά την τελευταία δεκαετία, ύψους 3,7%, ή 405.000 ατόμων, δηλαδή μίας αρκετά μεγάλης ελληνικής πόλης. Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, μείωση 223.000 ατόμων, προήλθε προήλθε από το αρνητικό ισοζύγιο γεννήσεων-θανάτων, με την υπόλοιπη διαφορά να οφείλεται προφανώς σε μετανάστευση, μέρος της οποίας αποτελεί και το διαβόητο brain drain.

Κάποιες ενδεικτικές κρατικές πολιτικές και πρακτικές αντιμετώπισης των έμφυλων διακρίσεων, που θα μπορούσαν να ενισχύσουν το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο είναι οι παρακάτω:

- Συνέχιση της καταπολέμησης του διαχωρισμού των φύλων, με μέτρα που αποσκοπούν στην καταστολή του διαχωρισμού στις αγορές εργασίας.
- Λήψη περαιτέρω μέτρων για τη διασφάλιση ίσης ποιότητας της εργασίας για όλους.

- Αντιμετώπιση στερεοτύπων φύλου, με αύξηση της ισοτιμίας στη συμμετοχή σε διαφορετικούς τομείς και επαγγέλματα.
- Στήριξη της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, με έμφαση στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους.
- Συνεχή προσπάθεια για τη μείωση των μισθολογικών διαφόρων σε επίπεδο, μέσω συνδυασμού λήψης μέτρων σε όλα τα επίπεδα.
- Περαιτέρω επενδύσεις στον τομέα της φροντίδας, παιδικής και διαγενεακής.
- Στήριξη πρακτικών αλλαγής σταδιοδρομίας, όπως οι πολιτικές επανεκπαίδευσης, και γενικά της ΕΕΚ.

Όπως αναφέρεται παραπάνω, το υψηλό ΑΕΠ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα γεφύρωσης του εργασιακού χάσματος ανδρών-γυναικών, και είναι παγκοίνως γνωστό ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα αυξάνεται μέσω της οικονομικής ανάπτυξης, με το σχέδιο «Ελλάδα 2.0» να αποτελεί επί της παρούσης τον πιο ισχυρό διαθέσιμο αναπτυξιακό μοχλό. Ειδικά **όσον αφορά την Πράσινη Μετάβαση, η συμβολή του Σχεδίου ανέρχεται στο 38% των συνολικών πιστώσεών του. Όπως γίνεται σαφές, ένα επενδεδυμένο ποσό ύψους 21,83 δισ. € μέσα σε μία εξαετία θα δημιουργήσει και έναν μεγάλο αριθμό ικανοποιητικά αμειβομένων θέσεων εργασίας**, με πιο υποσχόμενες τις ειδικότητες της ομάδας STEM, την οποία οι Ελληνίδες έχουν έναν ακόμη λόγο να αντιμετωπίσουν πιο θετικά. Παράλληλα, περίπου 1,3 δισ. € διατίθενται ειδικά για διάφορα έργα με στόχο την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης έξυπνων πόλεων σε ολόκληρη την επικράτεια.

Όσον αφορά το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ, από πόρους του ΕΣΠΑ τα Περιφερειακά Προγράμματα καλούνται να χρηματοδοτούν τις εξής κοινωνικού χαρακτήρα δράσεις:

1) Κάλυψη αναγκών των υποδομών για την αγορά εργασίας, την υγεία, τη μακροχρόνια φροντίδα, την εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, την κοινωνική πρόνοια και κοινωνική ένταξη, αλλά και για τον τουρισμό και τον πολιτισμό, στο πλαίσιο της συμβολής στην κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη.
2) Δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, της ενεργού και ισότιμης κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες.

Επιπρόσθετα, κάποιες στοχευμένες τοπικά χρηματοδοτικές πρωτοβουλίες και ήπιες και μη δράσεις διάχυσης της ανάπτυξης πληθυσμιακά, γεωγραφικά και επιχειρηματικά σε όλη την Κεντρική Μακεδονία, θα μπορούσανε να έχουνε πολλαπλασιαστικά οφέλη για τη γυναικεία απασχόληση.

Μία ξεχωριστή περίπτωση: το έργο INTERNISA.

Το Έργο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2020 υπό το συντονισμό της Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, με οκτώ ακόμη εταίρους από χώρες της Μεσογείου, και με χρηματοδότηση από κονδύλια του Ειδικού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το INTERNISA σκοπεύει να συμβάλει στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και στη βελτίωση του βαθμού ψηφιοποίησης των οικονομιών των συνεργαζομένων μεσογειακών χωρών αυτών, μειώνοντας έτσι την ανεργία των γυναικών και προσφέροντάς καινοτόμες υπηρεσίες που θα

ενισχύσουν την απασχόληση τους. Παράλληλα, επιδιώκει να επηρεάσει την αγορά εργασίας σε τέσσερις βασικούς τομείς της Μεσογειακής οικονομίας (αγροδιατροφή, κλωστοϋφαντουργία, χρηματοοικονομικά, τουρισμός) μέσω της ανάπτυξης ενός -ψηφιοποιημένου- συνεργατικού δικτύου και της πραγματοποίησης πολλών και σημαντικών παρεμβάσεων πάνω στη ζήτηση και στην προσφορά εργασίας. ***Με δυο λόγια, το INTERNISA συμπυκνώνει τις πλέον σημαντικές δράσεις για την αύξηση της γυναικείας απασχόλησης και τη μεγαλύτερη διείσδυση γυναικών σε επαγγέλματα ΤΠΕ.***

Η ποιότητα της εργασίας είναι το κλειδί για την ψυχική και σωματική υγεία όλων των εργαζομένων και για την κοινωνική ειρήνη και ευημερία, όμως ποιότητα εργασίας δε μπορεί να υπάρχει μέσα σε περιβάλλον άδικων ανισοτήτων. Φορείς όπως ο εθνικός και οι περιφερειακοί ΜΔΑΑΕ καλούνται να αναλύουν τις εξελίξεις στις εργασιακές συνθήκες, προσφέροντας συνεχή τεκμηριωμένη ενημέρωση σε όλους τους ενδιαφερομένους. Από τη μεριά τους, τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και των δημόσιων αρχών, οφείλουν να συνεργάζονται αδιάκοπα για τη γεφύρωση του έμφυλου χάσματος στην εργασία, και την οριστική εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος των Ελληνίδων, προς όφελος της οικονομίας και -κυρίως- της κοινωνίας.

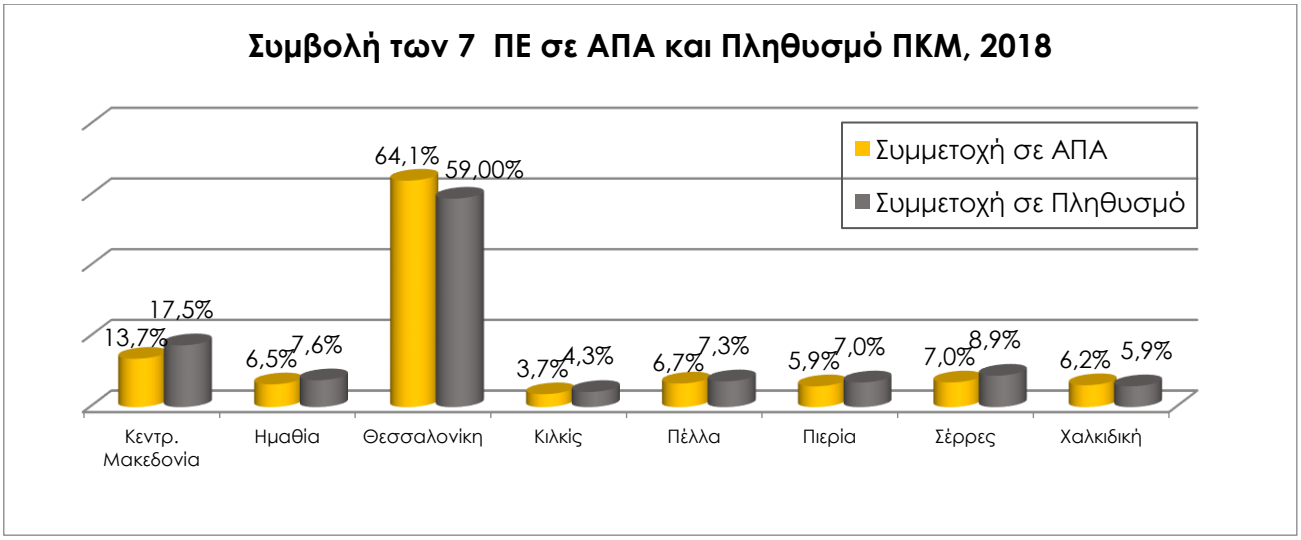
3. Τάσεις στην αγορά εργασίας της ΠΚΜ

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, ο Μηχανισμός εκπόνησε τον Οκτώβριο του 2020 την **2η ετήσια «Έκθεση Ανάλυσης των Τάσεων της Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ»,** η οποία κατέγραψε πολύ σημαντικές τάσεις, διαφορές και αναντιστοιχίες, ως προς το οικονομικό προφίλ, την παραγωγική διάρθρωση και την απασχόληση, μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας, αξιοποιώντας και συνθέτοντας κυρίως πρωτογενή στοιχεία έγκυρων οργανισμών (ΕΛΣΤΑΤ, ΟΑΕΔ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΙΕΑΔ κ.ά.).

3.1. Δημογραφικό και Οικονομικό Προφίλ της ΠΚΜ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Χώρας, συνολικής έκτασης 18.811 τ. χλμ. που απαρτίζεται από επτά Περιφερειακές Ενότητες και 38 Δήμους και είναι μακράν η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό στη Χώρα, με 1.882.108 κατοίκους, που αντιστοιχεί στο 17,4% του συνόλου της χώρας, πίσω από την Αττική, που συγκεντρώνει το 35,4% του συνολικού πληθυσμού (3.828.434 κατ.). Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (01.01.2020), ο πληθυσμός της **εκτιμάται ότι έχει μειωθεί κατά 0,53%** από την τελευταία απογραφή του 2011, με τις μεγαλύτερες απώλειες να παρουσιάζει η **ΠΕ Σερρών (-5,58%)** και τις σημαντικότερες αυξήσεις η **Πιερία** με **+4,29%** και η **Χαλκιδική** με **+2,66%.**

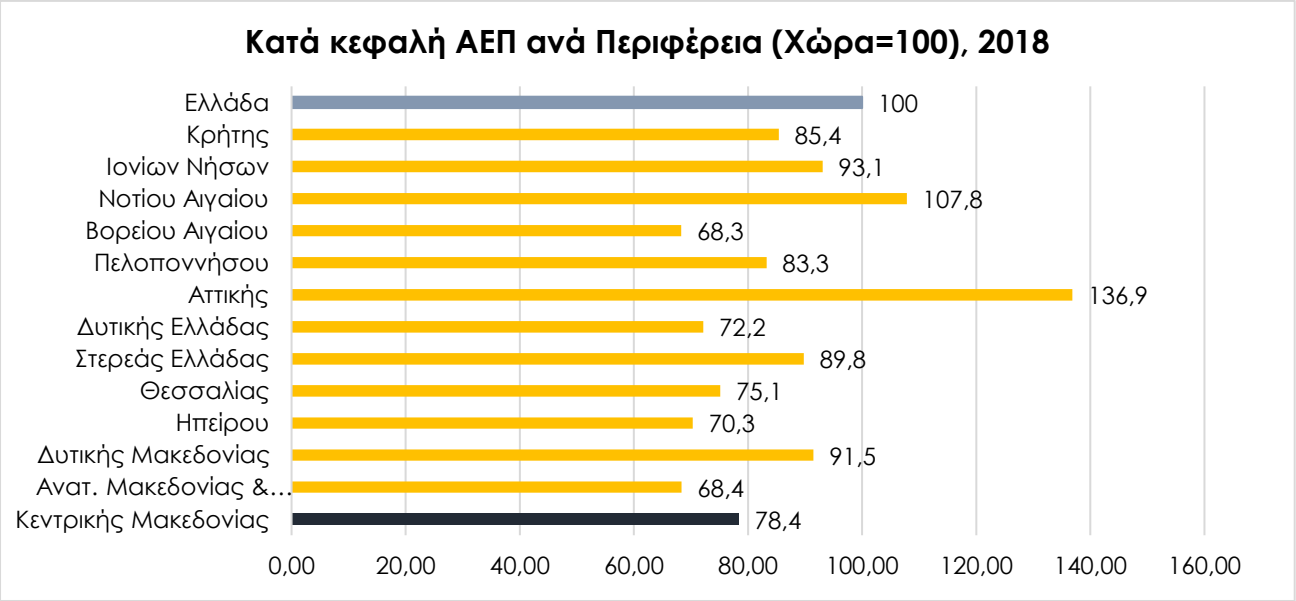
Το μερίδιο της ΠΚΜ στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της Χώρας για το 2018 ανέρχεται στο **13,7%,** αρκετά χαμηλότερο από το αντίστοιχο του πληθυσμού της που ανέρχεται στο 17,4%. **Η ΠΕ Θεσσαλονίκης συμβάλλει κατά 64,1%** στη συνολική ΑΠΑ της ΠΚΜ (με μερίδιο πληθυσμού 59%). Ακολουθεί **η ΠΕ Χαλκιδικής** που συγκεντρώνει το **5,9% του συνολικού πληθυσμού** και συμβάλλει κατά **6,2% στο ΑΠΑ της ΠΚΜ**. Στον αντίποδα βρίσκονται οι υπόλοιπες 5 ΠΕ, με συμβολή στην ΑΠΑ της ΠΚΜ αρκετά μικρότερη από το ποσοστό του πληθυσμού τους, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σχετικά χαμηλή προστιθέμενη αξία του παραγωγικού ιστού τους (αγροτική παραγωγή, χαμηλή μεταποίηση κ.ά.).

Γράφημα 1 – Η Συμβολή των 7 ΠΕ στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό της ΠΚΜ για το 2018 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, πρόβλεψη βάση προηγούμενων ετών

Κορυφαίος κλάδος (Α10) της ΠΚΜ ως προς τη συμβολή του στην ΑΠΑ της Χώρας είναι με διαφορά ο κλάδος Α: *«Γεωργία, δασοκομία και αλιεία»* με 20,4% συμμετοχή (έναντι 13,7% της μέσης συμμετοχής της ΠΚΜ στο ΑΠΑ της Χώρας).

Το **κατά κεφαλήν (κκ) ΑΕΠ** της **ΠΚΜ** για το **2018** ανέρχεται σε **13.172 €** (8η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας) και ισοδυναμεί με το **78,4% του εθνικού κκ ΑΕΠ**.

Γράφημα 2 – Κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφέρεια, 2018 – Πηγή: προσωρινά στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ

3.2. Παραγωγικό Προφίλ της ΠΚΜ

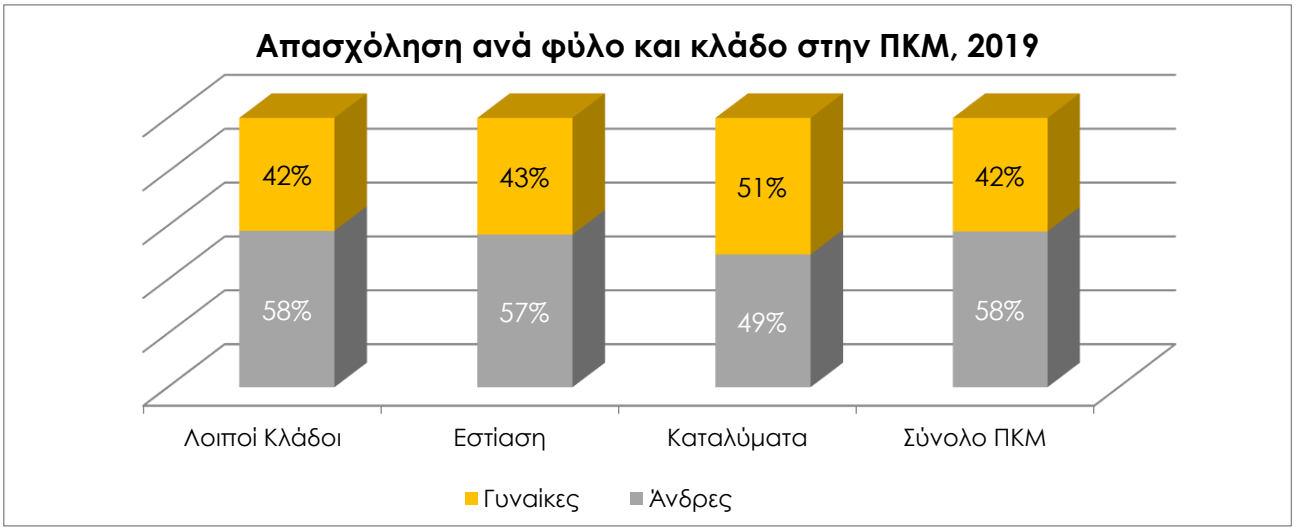
Το 2019, η **ΠΚΜ** συγκεντρώνει **το 16,9% των επιχειρήσεων** της χώρας (55.238), που απασχολούν τουλάχιστον έναν εργαζόμενο (πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ), στις οποίες απασχολείται **το 16,1% των εργαζομένων** της χώρας, ενώ στην **περιφέρεια Αττικής** συγκεντρώνεται το **39,3% των επιχειρήσεων** της χώρας και απασχολείται το **50,3% των εργαζομένων** της χώρας. Από το σύνολο των επιχειρήσεων και παραρτημάτων της ΠΚΜ, **το 66%** συγκεντρώνεται στην **ΠΕ Θεσσαλονίκης**, απασχολώντας το **71% του συνόλου των εργαζομένων** της ΠΚΜ. Μεταξύ 2015 και 2020 προστέθηκαν περίπου 12.600 επιχειρήσεις και 80.000 εργαζόμενοι στην ΠΚΜ, με πιο ευνοημένη την **ΠΕ Πέλλας,** που αύξησε σημαντικά το μερίδιο της στο σύνολο εργαζομένων της ΠΚΜ από 4,7% το 2015 σε 5,3% το 2020.

Η επίδραση του κλάδου του Τουρισμού στο εισόδημα, την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο της ΠΚΜ και των ΠΕ της είναι σημαντική.

Στην **ΠΚΜ** απασχολούνται **48.442 εργαζόμενοι στον κλάδο του Τουρισμού** (Καταλύματα και Εστίαση) για το 2019, που αποτελούν το **7,6 % της περιφερειακής απασχόλησης,** η οποία ανέρχεται 642.691 σε εργαζόμενους. Από αυτούς, το **6,3%** (40.255 εργαζόμενοι) απασχολούνται **στα Καταλύματα** και το **1,3%** (8.187 εργαζόμενοι) απασχολούνται στην **Εστίαση.** Κατά το διάστημα 2011-2019 υπήρξε μικρή αύξηση των απασχολουμένων στο Κλάδο κατά 4,2%, έναντι αύξησης 29,1% στο σύνολο της Χώρας. Ως προς τον τύπο απασχόλησης,

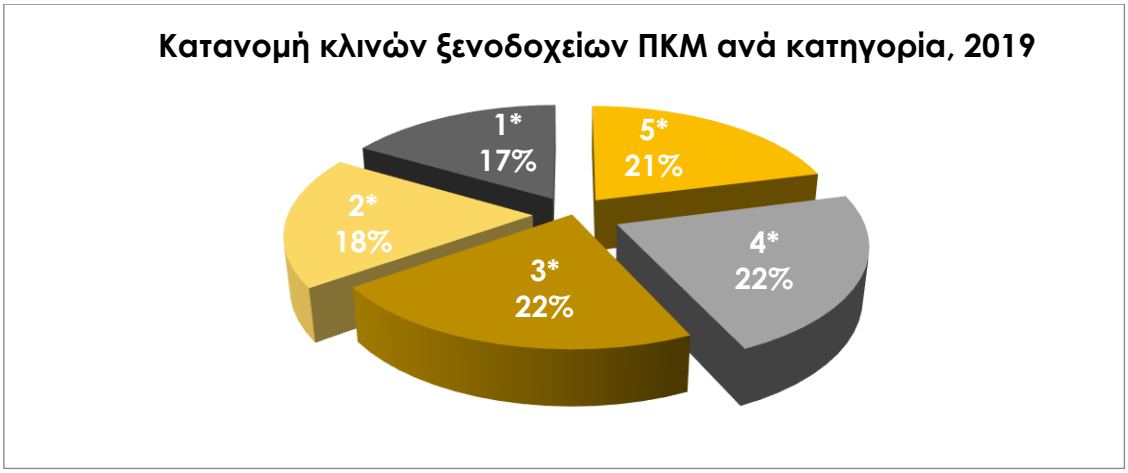
στα **Καταλύματα** η πλήρης απασχόληση αγγίζει το απόλυτο **(98%),** ενώ στην **Εστίαση ο 1 στους 3** (35%) εργάζεται με **μερική απασχόληση.**

Ως προς το φύλο, ενώ το **42% του συνόλου των απασχολουμένων στην ΠΚΜ για το 2019 είναι γυναίκες**, στην **Εστίαση** διατηρείται στο **43%** και στα **Καταλύματα** ανέρχεται στο **51%** (Γράφημα 3).

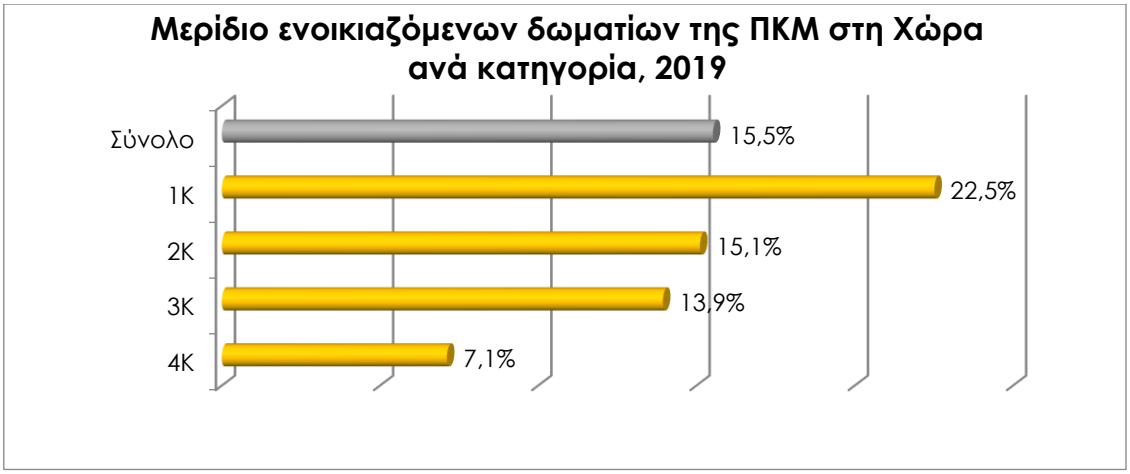

Γράφημα 3 – Η απασχόληση στην ΠΚΜ ανά φύλο και κλάδο για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ

Ως προς το δυναμικό της, η ΠΚΜ διαθέτει το 12% των ξενοδοχειακών μονάδων και το 11% των ξενοδοχειακών δωματίων και κλινών της Χώρας, εκ των οποίων κλινών το 42% ανήκει στις κατηγορίες 5* και 4*, με τις **ΠΕ Χαλκιδικής και Πιερίας να διαθέτουν συνολικά το 75% των ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών της ΠΚΜ** (Γράφημα 4)**.** Ως προς το δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων, η ΠΚΜ διαθέτει το 15% των μονάδων ενοικιαζόμενων δωματίων, το 16% των δωματίων και το 16% των κλινών της Χώρας, εκ των οποίων το 7% είναι κατηγορίας 4 Κλειδιών (Κ) και το 13% 3Κ (Γράφημα 5). **Οι ΠΕ Χαλκιδικής και Πιερίας διαθέτουν συνολικά περίπου το 83% των μονάδων, των δωματίων και των κλινών ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ. Τέλος, η ΠΚΜ διαθέτει το 3,8% των κλινών** σε μονάδες τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Χώρας.

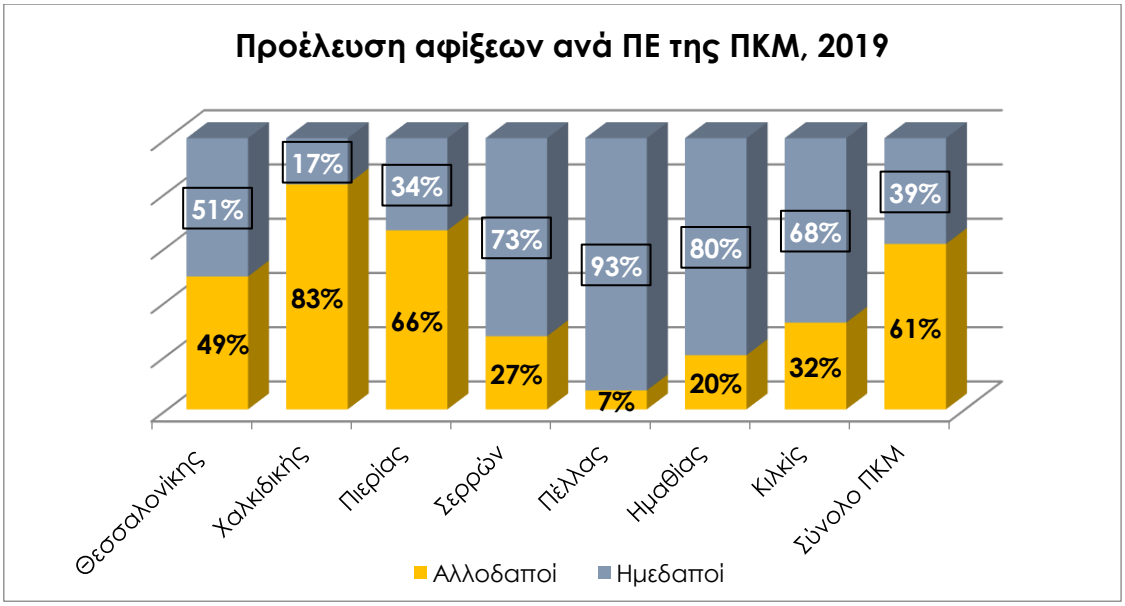

Γράφημα 4 - Κατανομή κλινών ξενοδοχείων ΠΚΜ ανά κατηγορία αστέρων για το 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 5 - Μερίδιο ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ στη Χώρα ανά κατηγορία, 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

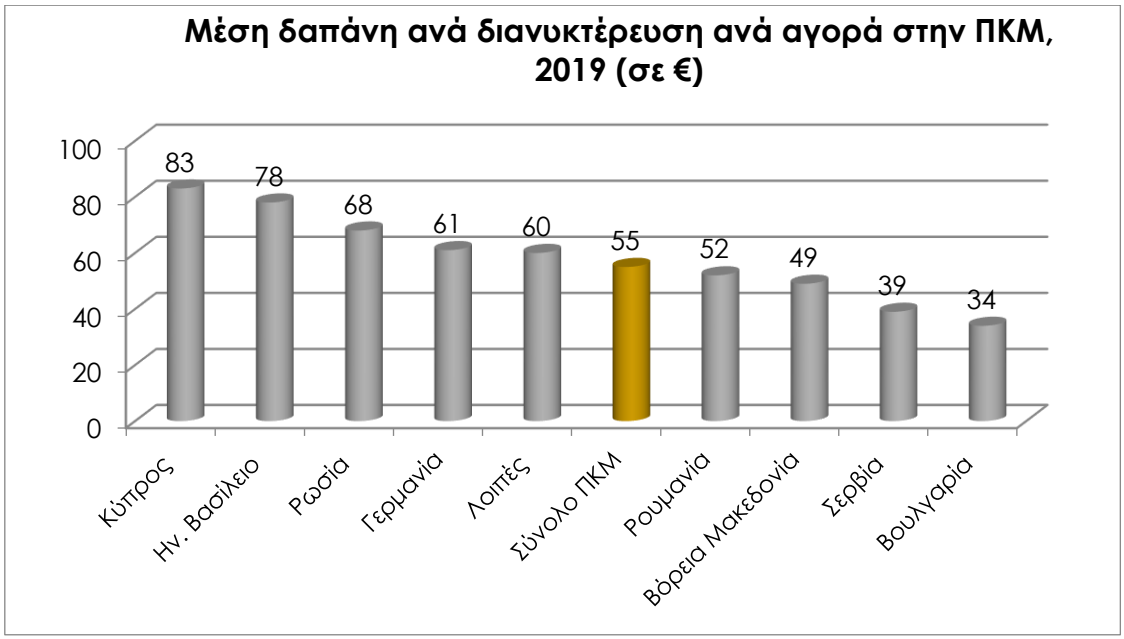
Η ΠΚΜ συγκεντρώνει **το 17,6% του συνόλου των διανυκτερεύσεων** της Χώρας για το 2019(Γράφημα 6) , με 6 στις 10 αφίξεις να προέρχονται από αλλοδαπούς. Η ΠΕ Χαλκιδικής έχει την υψηλότερη αναλογία αφίξεων αλλοδαπών (83%), με την Πιερία να ακολουθεί με 66%. Η ΠΕ Θεσσαλονίκης βρίσκεται σε ισορροπία αφίξεων (49% αλλοδαποί -51% ημεδαποί).

Γράφημα 6 – Προέλευση αφίξεων(εσωτερικού εξωτερικού) στις ΠΕ της ΠΚΜ – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η **Ρωσία με 11,5 διανυκτερεύσεις, η Γερμανία με 9,5 και το Ηνωμένο Βασίλειο με 8,4** είναι οι χώρες που προσφέρουν τη μεγαλύτερη διάρκεια παραμονής ανά άφιξη στην ΠΚΜ. Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 1,9 διανυκτερεύσεις και Βόρεια Μακεδονία με 2,6 διανυκτερεύσεις/άφιξη, τροφοδοτούν την Περιφέρεια με οδικό τουρισμό κυρίως τα Σαββατοκύριακα.

Η Κύπρος **με 83€, το ΗΒ με 78€ και η Ρωσία με 68€ είναι οι χώρες με την υψηλότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ.** Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 34€, Σερβία με 39€ και Βόρεια Μακεδονία με 49€ είναι αυτές με τη μικρότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ (Γράφημα 7).

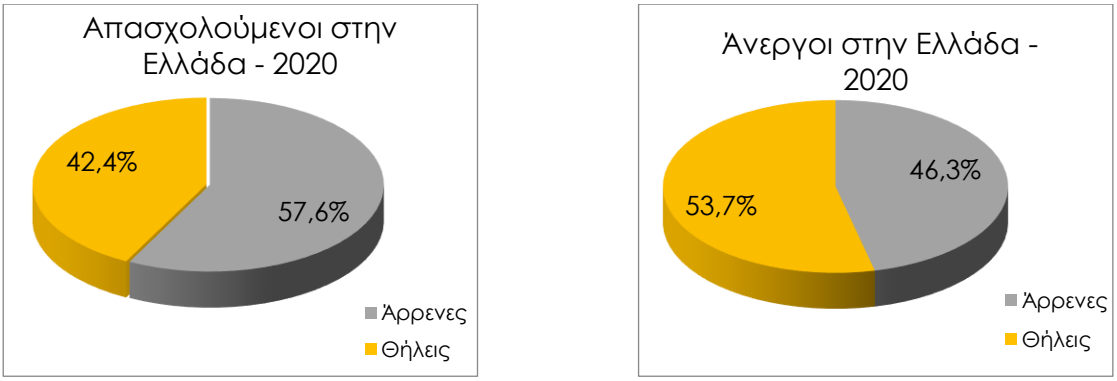

Γράφημα 7 – Μέση δαπάνη (σε €) ανά διανυκτέρευση στα καταλύματα της ΠΚΜ ανά χώρα προέλευσης για το 2019 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ως προς την άμεση συμβολή εσόδων του τουρισμού, η ΠΚΜ βρίσκεται στην **4η θέση** της κατάταξης των Περιφερειών, με μερίδιο **12,7%** (2,98 δις) **στο σύνολο των εσόδων της Χώρας για το 2019.** Το **16% των εισπράξεων του εισερχομένου τουρισμού (2,25 δις)** της ΠΚΜ προήλθε από τη **Γερμανία** και ακολούθησαν η **Ρουμανία, το Η.Β. και η Σερβία με 10% η κάθε μία.**

3.3. Η Αγορά Εργασίας της ΠΚΜ

Το **εργατικό δυναμικό**[1] της Χώρας συνεχώς μειώνεται κάθε χρόνο, με **συνολική μείωση περίπου 177.000 ατόμων την εξαετία 2015-2020** (από 4.807,7 χιλ. σε 4.630,5 χιλ.). Αντίθετα **οι απασχολούμενοι**[2] **συνεχώς αυξάνονται** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **αύξηση εξαετίας περίπου 265.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται** (από 562 χιλ. το 2015 σε 591 χιλ. το 2020), γεγονός που δείχνει ότι η σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα από το 2016 και μετά **ευνόησε περισσότερο επαγγέλματα που απευθύνονται κυρίως σε άνδρες** απασχολούμενους.

Γράφημα 8Α - Κατανομή απασχολούμενων στη χώρα για το 2020 ανά φύλο & 7Β – Κατανομή ανέργων στη χώρα για το 2020 ανά φύλο

Ως επακόλουθο, οι άνεργοι[3] συνεχώς μειώνονται κάθε χρόνο συνολικά και ανά φύλο, με συνολική μείωση εξαετίας περίπου 442.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά διευρύνεται εις βάρος των γυναικών (από 40 χιλ. το 2015 σε 55 χιλ. το 2019).

Ως προς την ΠΚΜ, το «**εργατικό δυναμικό»** μειώθηκε στην 6ετία 2015-2020 κατά 28,8 χιλ. άτομα, οι «**απασχολούμενοι»** αυξήθηκαν κατά 37,8 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **αύξηση 6,3%,** έναντι 7,3% της Χώρας και οι **«άνεργοι»** μειώθηκαν κατά 66,6 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **μεταβολή -31,6%, έναντι του -36,9 % της Χώρας. Το ποσοστό ανεργίας της ΠΚΜ για το 2020** διαμορφώθηκε στο **18,7%,** έναντι **16,7% της Χώρας.**

Ως προς τις **νέες θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου,** στο σύνολο της Χώρας δημιουργήθηκαν 93.000 κατά το 2020, παρά τις έντονες επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, έναντι 127.644 νέες θέσεις εργασίας (ν.θ.ε.) το 2019. Από αυτές, οι 12.509 δημιουργήθηκαν στην **ΠΚΜ (13,5% της Χώρας**), με την **ΠΕ Θεσσαλονίκης να δημιουργεί το 52% από αυτές** (6.556).

Η πανδημία επηρέασε και τον δυναμισμό των κλάδων και των επαγγελμάτων για το 2020. Έτσι, στη θέση των **κλάδων (4D**[4]**)** *«Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης»*, *«Λιανικό Εμπόριο, εκτός μηχανοκίνητων μέσων»* και *«Χονδρικό Εμπόριο, εκτός μηχανοκίνητων μέσων»*, που ήταν κατά

[1] Ως «Εργατικό Δυναμικό» ή «οικονομικά ενεργός πληθυσμός» θεωρούνται οι «Απασχολούμενοι» και οι «Άνεργοι».
[2] Ως «Απασχολούμενοι» θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω που την εβδομάδα αναφοράς της έρευνας εργάστηκαν είτε έστω και μία ώρα με σκοπό την αμοιβή ή ως μη αμειβόμενοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν απουσιάζοντας προσωρινά από την εργασία τους.
[3] Ως «Άνεργοι» θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 - 74 ετών που δε χαρακτηρίστηκαν ως «απασχολούμενοι», ήταν άμεσα διαθέσιμοι για εργασία και είτε αναζητούσαν ενεργά εργασία τις τελευταίες τέσσερεις εβδομάδες είτε έχουν βρει μία εργασία που θα αναλάβουν μέσα στους επόμενους τρεις μήνες.
[4] 4D = 4 digits –τετραψήφιοι κωδικοί αριθμοί κατάταξης επιχειρήσεων σε κλάδο ή επαγγελματικέ ιδιότητες κατά ESCO

σειρά οι δυναμικότεροι κατά το 2019, το 2020 οι δυναμικότεροι κλάδοι ήταν κατά σειρά, οι «*Γενικές δραστηριότητες δημόσιας διοίκησης*» με 2.531 ν.θ.ε., «Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών ή καπνού» με 1.301 *ν.θ.ε και «Νοσοκομειακές δραστηριότητες*» με 1.286ν.θ.ε..

Ως προς τον δυναμισμό των **επαγγελμάτων (2D[5])** στην ΠΚΜ για το 2019, στη θέση των επαγγελμάτων *«Παροχή προσωπικών υπηρεσιών»*, *«Υπάλληλοι Γραφείου»*, *«Πωλητές κ.α.σ.ε.»*, που ήταν κατά σειρά τα δυναμικότερα κατά το 2019, το 2020 τα δυναμικότεροι επαγγέλματα ήταν κατά σειρά, τα *«Υπάλληλοι Γραφείου»* με 4.577 ν.θ.ε., *«Ανειδίκευτοι εργάτες»* με 3.109 και *«Πλανόδιοι Πωλητές, Οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.»* με 2.703 ν.θ.ε.

[5] 2D = 2 digits – διψήφιοι κωδικοί αριθμοί κατάταξης επιχειρήσεων σε κλάδο ή επαγγελματικέ ιδιότητες κατά ESCO

4. Η 1η Έρευνα Εργοδοτών για την Απασχόληση

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, ο Μηχανισμός σχεδίασε και διεξήγαγε την **«1η Ετήσια Έρευνα Πεδίου του ΕΙΕΑΔ»**, με βασικούς στόχους την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των μελλοντικών προοπτικών ζήτησης σε επαγγέλματα και κλάδους στον ιδιωτικό τομέα της ΠΚΜ, τη διερεύνηση των ζητούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που λείπουν ή χρειάζονται βελτίωση και τη διερεύνηση των επιπτώσεων των αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα. Η έρευνα διεξήχθη σε **704 επιχειρήσεις** (1,33% του συνολικού πληθυσμού), με τουλάχιστον έναν εργαζόμενο πλην του εργοδότη, που δραστηριοποιούνται στην Κεντρική Μακεδονία, μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου (Μέγιστο Σφάλμα Δειγματοληψίας ±3,8%, με διάστημα εμπιστοσύνης 95%).

Το **17% των επιχειρήσεων (117/704) δήλωσαν κενές θέσεις** (265 συνολικά) στην επιχείρησή τους και δεδομένης της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος, εκτιμάται ότι μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου, **στο σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΚΜ, υπήρχαν περίπου 8.000 κενές θέσεις εργασίας.** Οι **3 στις 10** κενές θέσεις είναι στους απασχολούμενους στην ***«παροχή υπηρεσιών και πωλητές»***, **οι 2,5 στις 10 *«εξειδικευμένοι επαγγελματίες»*** και οι **2 στις 10** στους ***«ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες κλπ.»*** *(Γράφημα 9)*.

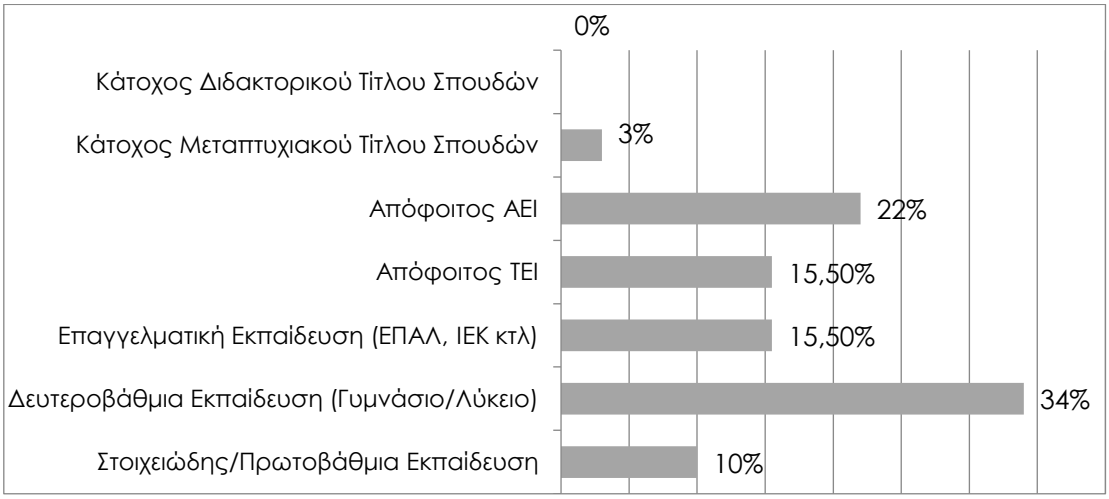
Γράφημα 9 - Παρουσίαση κενών θέσεων ΠΚΜ ανά επάγγελμα / εξειδίκευση

Η «έλλειψη ατόμων με τα απαιτούμενα προσόντα – δεξιότητες – εμπειρία» φαίνεται να είναι η κυριότερη αιτία μη πλήρωσης των κενών θέσεων, με την «έλλειψη ατόμων που ενδιαφέρονται να κάνουν αυτό το είδος εργασίας», την «έλλειψη κεφαλαίου-ρευστότητας» και την «αβεβαιότητα λόγω της πανδημίας», να ακολουθούν.

Οι 56 στις 704 επιχειρήσεις (8%), εκτιμούν ότι το επόμενο εξάμηνο θα κενωθούν θέσεις λόγω αποχωρήσεων/συνταξιοδοτήσεων, ενώ οι 139 στις 704 επιχειρήσεις (20%) εκτιμούν ότι το επόμενο 6μηνο θα κενωθούν θέσεις λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων. Ως αποτέλεσμα,

υπολογίζεται ότι στην **ΠΚΜ, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021 θα δημιουργηθούν περίπου 11.000 νέες θέσεις εργασίας,** λόγω αναμενόμενης ανάπτυξης και επέκτασης των δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, **οι 9 στις 10 επιχειρήσεις,** ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας, **δεν σκοπεύουν να απολύσουν προσωπικό το επόμενο εξάμηνο**.

Ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των απασχολούμενων, η **1 στις 3** επιχειρήσεις αναζητά επίπεδο *«Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο/ Λύκειο)»* και πάνω από **1 στις 3** αναζητά επίπεδο *«Αποφοίτων ΑΕΙ/ΤΕΙ»*. Μόνο **15,5%** των επιχειρήσεων αναζητεί εργαζόμενους με *«Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑΛ, ΙΕΚ κ.ά.)»*.

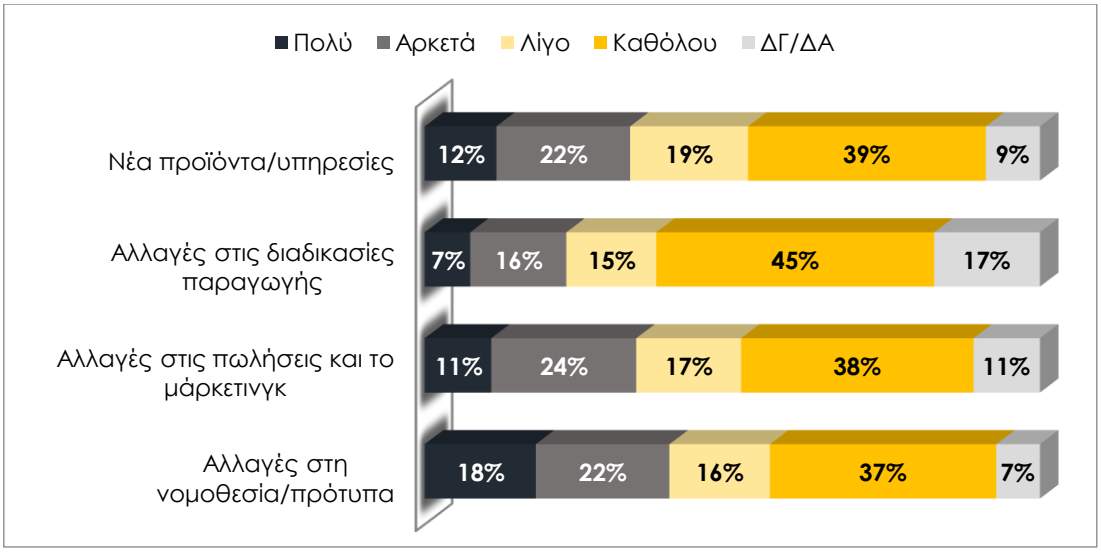
Γράφημα 10 - Ζήτηση σε ειδικευμένο προσωπικό (βάση εκπαιδευτικού επιπέδου) στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Ως προς τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται από τους εργαζόμενους για τις σημαντικότερες ειδικότητες των επιχειρήσεων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι *«Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες (σχετιζόμενες άμεσα με το τομέα - αντικείμενο – καθήκοντα του επαγγέλματος)»*, προέκυψε ότι οι ***«Επικοινωνιακές δεξιότητες»'*** με **17%** των απαντήσεων, η ***«Γνώση/Χρήση Αγγλικών»*** με **16%** και οι ***«Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος»*** με **14%**, είναι αυτές με τις περισσότερες **πρώτες** επιλογές.

Ως προς τη **στάση των επιχειρήσεων για τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων τους, 2 στις 3 επιχειρήσεις (3 στις 4 εμπορικές) δεν έχουν συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης** την τελευταία 5ετία, και σε **4 από τις 5 επιχειρήσεις**, **η κατάρτιση γίνεται με πρωτοβουλία της επιχείρησης**, χωρίς ιδιαίτερη διαφοροποίηση ανά τομέα.

Οι **8 στους 10** εκπροσώπους επιχειρήσεων οι οποίες συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης, **το αξιολογούν ως εξαιρετικά ή αρκετά χρήσιμο**, ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας και μεγέθους επιχείρησης.

Ως προς τις **επιπτώσεις σημαντικών αλλαγών** του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στα εργασιακά καθήκοντα των επιχειρήσεων, οι **αλλαγές στη νομοθεσία και στα πρότυπα** είναι ο σημαντικότερος παράγων που επηρεάζει τα εργασιακά καθήκοντα στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ (40% απάντησαν πολύ έως αρκετά), με τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις** (<10 εργαζόμενους) **να νιώθουν εντονότερα την επίδραση.**

Γράφημα 11 - Επιπτώσεις των αλλαγών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος τις εργασίες των επιχειρήσεων της ΠΚΜ

Ως προς τις **επιπτώσεις της πανδημίας στα εργασιακά καθήκοντα** (Γράφημα 11), οι **2 στις 3** επιχειρήσεις δηλώνουν ότι επηρέασε «Πάρα πολύ» ή «Αρκετά» τα εργασιακά καθήκοντα. Οι **Υπηρεσίες** φαίνεται να έχουν επηρεαστεί **πιο σοβαρά** από τους υπόλοιπους τομείς (6 στις 10 «Πάρα πολύ») και η **Μεταποίηση λιγότερο** (4 στις 10 «Πάρα πολύ»). **Οι μεγαλύτερες** επιχειρήσεις δηλώνουν ότι η πανδημία τους επηρέασε **πολύ λιγότερο** σε σύγκριση με τις μικρότερες.

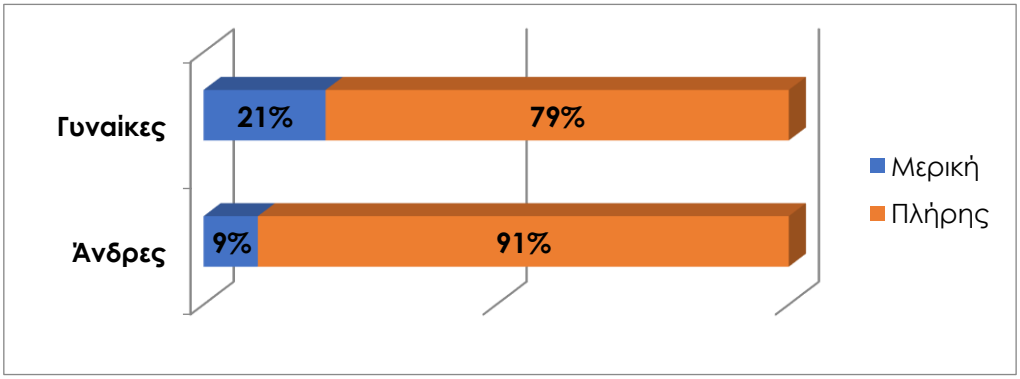
Οι ΠΕ Πέλλας (66% Πολύ-Αρκετά) και **Κιλκίς** (55% Πολύ-Αρκετά) φαίνεται να **επηρεάστηκαν λιγότερο** από την πανδημία (διαθέτουν πολλές μεταποιητικές επιχειρήσεις και λιγότερες Υπηρεσίες), ενώ οι **ΠΕ Χαλκιδικής** (86% Πολύ-Αρκετά), **Πιερίας** (79% Πολύ-Αρκετά) δηλώνουν ότι **επηρεάστηκαν περισσότερο,** προφανώς λόγω της έντονης εξάρτησης από τον τουρισμό.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι μία από τις πρώτες της Χώρας που ενεργοποίησαν ΜΔΑΑΕ, ο οποίος προσφέρει ήδη στοιχεία στους φορείς του τοπικού συστήματος απασχόλησης σχετικά με την κινητικότητα της αγοράς εργασίας, μέσω εκθέσεων που αποστέλλονται ηλεκτρονικά σε μηνιαία βάση, αλλά και μέσω της ιστοσελίδας του. **Η συνεχιζόμενη λειτουργία του Μηχανισμού,** χάρη και στη συνδρομή του δυναμικού **Δικτύου Υποστήριξης** από φορείς του παραγωγικού ιστού και του συστήματος απασχόλησης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της ΠΚΜ, σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων, θα επιτρέψει τη βαθμιαία εμβάθυνση των γνώσεων σχετικά με τις διαθέσιμες και αναζητούμενες οριζόντιες και επαγγελματικές δεξιότητες και θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο ανάλυσης και σχεδιασμού πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης στην Περιφέρεια μας.

5. Έρευνα Εργαζομένων για την Απασχόληση

Τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους διεξήχθη «Έρευνα Εργαζομένων για την Απασχόληση» μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, σε πληθυσμό N=815 εργαζομένων, με στόχους, μεταξύ των άλλων, την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στο απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό στον ιδιωτικό τομέα της ΠΚΜ, τις μορφές απασχόλησης του ανά φύλο, το βαθμό κινητικότητας τους στην αγορά εργασίας και τα κύρια αίτια αυτής. Μεταξύ των σημαντικών ευρημάτων που προέκυψαν ήταν:

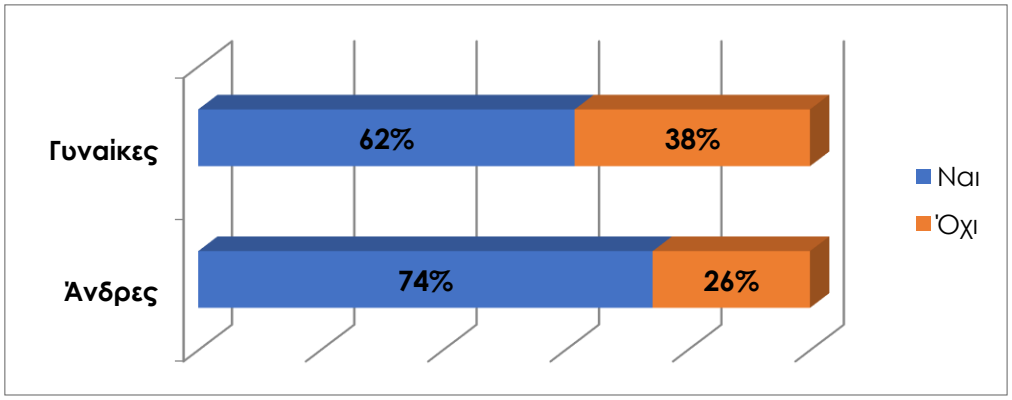
Υπάρχει **σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των δύο φύλων ως προς τη μορφή απασχόλησης**, καθώς το **21% των γυναικών** του δείγματος εργάζονται με **μερική απασχόληση**, έναντι μόλις **9% των ανδρών.**

Γράφημα 12 – Μορφή απασχόλησης ανά φύλο στο σύνολο της ΠΚΜ

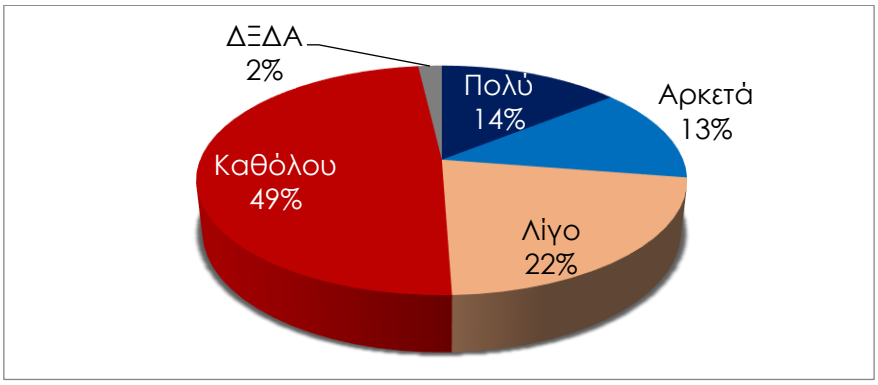
Στο ερώτημα που τέθηκε **στους εργαζόμενους με μερική απασχόληση**, αν θα προτιμούσαν εργασία πλήρους απασχόλησης εντός του 2021, ο **1 στους 3 προτιμάει τη μερική απασχόληση,** ενώ οι 2 στους 3 θα προτιμούσαν να εργάζονται με πλήρη απασχόληση, αλλά προφανώς δεν το έχουν καταφέρει έως τώρα. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνει ότι **ένα μέρος των απασχολούμενων** (5% του δείγματος) **προτιμάει,** για τους δικούς του λόγους, **μερική απασχόληση.**

Επίσης καταγράφηκε **σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των δύο φύλων,** ως προς την επιθυμία τους να εργαστούν με πλήρη απασχόληση (αν και σήμερα εργάζονται με μερική), καθώς στο παραπάνω ερώτημα το **38% των γυναικών** απάντησαν ότι **προτιμούν τη μερική απασχόληση**, έναντι του **26% των ανδρών,** πιθανόν για οικογενειακούς λόγους.

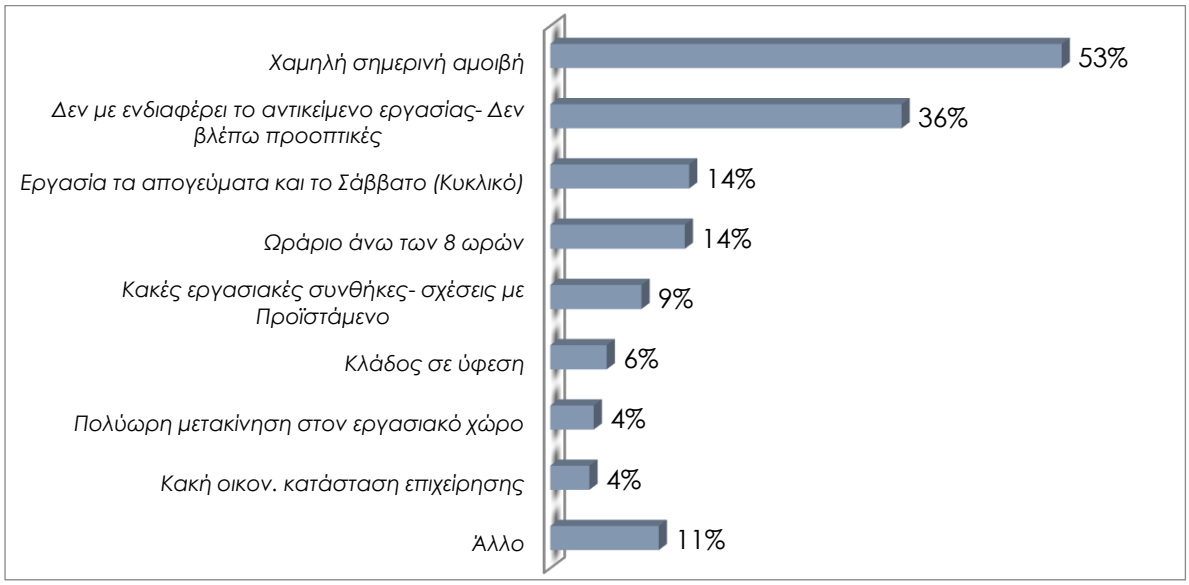
Γράφημα 13 -Προτίμηση για μορφή απασχόλησης των μερικώς απασχολούμενων στην ΠΚΜ – ανά φύλο

Στο ερώτημα για το πόσο πιθανό είναι να αναζητήσουν άλλη εργασία εντός 12μήνου, οι **5 στους 10 απάντησαν ότι δεν πρόκειται να αναζητήσουν** και άλλοι **2 στους 10** ότι το θεωρούν **λίγο πιθανό** να το κάνουν. Ο **1 στους 4** όμως δηλώνει «**Πολύ ή Αρκετά» πιθανό** να αναζητήσει άλλη εργασία, με το συνολικό **27%** να αποτελεί στοιχείο **σχετικά υψηλής κινητικότητας για την αγορά εργασίας της ΠΚΜ.**

Γράφημα 14 – Πρόθεση αναζήτησης νέας εργασίας (σύνολο ΠΚΜ)

Από όσους δήλωσαν «Αρκετά ή και Πολύ Πιθανό» να αναζητήσουν άλλη εργασία, οι **5 στους 10** ανέφεραν ως βασικότερο λόγο τη *«χαμηλή σημερινή **αμοιβή»*** και ο **1 στους 3** ότι *«είτε δεν βλέπει **προοπτικές** είτε δεν τον ελκύει το **αντικείμενο** της τρέχουσας εργασίας του».*

Γράφημα 15 -Λόγοι αναζήτησης νέας εργασίας (σύνολο ΠΚΜ)